

222161

SERIA

C

NUMĂRUL

79

CUNOȘTINȚE

FOLOSITOARE

„DIN LUMEA LARGĂ”

DIRECT. REDACȚIONALĂ PROF. UNIV. I. SIMIONESCU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

EPISCOPUL MELCHISEDEC

(1823—1892)

VIAȚA ȘI FAPTELE

DE

GHEORGHE DINCĂ

BIBLIOTECAR LA ACADEMIA ROMÂNĂ

EDITURA „CARTEA ROMÂNEASCĂ” BUCUREȘTI

PREȚUL LEI 8,—

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE“

* - 8 lei numărul; celelalte 5 lei.

Seria A. „ȘTIINȚA PENTRU TOȚI“.

Nr.	Nr.
1. Cum eră omul primitiv de I. SIMIONESCU.*	39. Noțiuni de electricitate de ING. CASSETI.
2. Viața omului primitiv de I. SIMIONESCU.*	40. M. Berthelot de CĂPIT. M. ZAPAN.
3. Gazurile Naturale de I. SIMIONESCU*	41. Izvoare actuale de energie de E. SEVERIN.
4. Albinele de T. A. BĂDĂRĂU.	42. Goethe ca naturalist de PROF. I. SIMIONESCU.
8. Furnicile de T. A. BĂDĂRĂU.	43. Viața'n munți de I. SIMIONESCU.*
9. Viața plantelor de I. SIMIONESCU*	44. Principii de biologie de I. SIMIONESCU.
10-11. Pasteur de C. MOTAȘ.	45-46. Fauna Mării Negre de BĂCESCU M. și CARAUȘU S.*
14. Porumbeli mesageri de V. SADOVEANU.	47. Vitaminele de DR. N. GAVRILESCU.*
15. Planeta Marte de ION PAȘA.	49. Petrolul de I. SIMIONESCU.*
16. Dela Omor la Einstein de GENERAL SC. PANAITESCU.	50. Șobolani și șoareci de PROF. RADU VLĂDESCU.*
17. Cum vedem de DR. I. GLĂVAN.	51. Viață la Ecuator de I. SIMIONESCU.*
18. Răzele X. de AL. CIȘMAN.	52. Viața la tropice de I. SIMIONESCU.*
19. Omul dela Cucuteni de I. SIMIONESCU.	53. E. Roux de PROF. DR. G. MARINESCU.*
20. Protozoarele de I. LEPSI.	54. Cutremurele de I. SIMIONESCU.*
21. Fulgerul și trăsnetul de C. Ț. BRĂDEȚEANU.	55. Cum biruie viața de DR. VASILE ZAHARESCU.*
22. Nebuloasele gazoase de M. E. HEROVANU.	56. Plante carnivore de I. POPU-CĂMPEANU.*
23. Bacteriile folositoare de I. POPU-CĂMPEANU.	57. Chihlimbarul de A. RABICHON
24. Scrisori cerești (Meteorite) de I. SIMIONESCU.	58. Newton de O. ONICESCU.*
25. Din istoricul electricității de STEL. C. IONESCU.	59. Fluturii de zi de I. SIMIONESCU.*
26. Mercur și Venus de C. NEBOIȚĂ.	60. Fluturii de noapte de I. SIMIONESCU*
27. Reumatism și arterioscleroză de DR. M. CĂHĂNESCU.	61. Glande cu secreție internă de PROF. DR. C. PARHON.*
28. Oamenii de inițiativă de APOSTOL D. CULEA.	62. Sarea de PROF. I. SIMIONESCU.*
29. Henri Ford de ING. N. ȚANEA.	63. Circulația materiei de PROF. I. SIMIONESCU.*
30. Musca de I. MUREȘANU.	64. Păseri de apă de C. S. ANTONESCU.*
32. Cifrele de G. M. LĂZĂRESCU.	65. Flori de primăvară de I. SIMIONESCU.*
33. Animale de demult de I. SIMIONESCU.	66. Din viața marilor fizicieni și chimiști de C. ALLACI.*
34. Lămurirea potopului de I. SIMIONESCU.	67. Descartes de O. ONICESCU.*
35. Din viața oamenilor întreprinzători de APOSTOL D. CULEA.	68. Stelele noi de C. ARGINTEANU.*
36. Societatea naștilor de ARTUR GOROVCI.	69. Strejăria de V. GHEȚEA.*
37. Ficatul și boala lui de DR. M. CĂHĂNESCU.	70. Invățătura în India de TH. SIMENSCHY.*
38. Electrochimia și electroliza de N. N. BOTEZ.	71. Plante străine din comerț de I. POPU CĂMPEANU.*
	72. Tutunul, fumatul și sănătatea de DR. N. GAVRILESCU.*
	73. Boalele inimii de DR. C. BACALOGLU*

Seria B. „SFATURI PENTRU GOSPODARI“.

Nr.	Nr.
2. Despre tovărășii de PREOT. C. DRON.	8. Sifilisul de DR. E. GHEORGHIU.
3. Despre scarlatină de DR. I. GHEORGHIU.	10. Votul obștesc de A. GOROVZI.
7. Morcovul și alte legume de P. ROZIADÉ.	14. Pelagra de PROF. V. BABEȘ.*
	15. Alăgarea semințelor de C. LAERIANU.

SERIA C.

No. 79

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE
DIN LUMEA LARGĂ

**EPISCOPUL
MELCHISEDEC**
(1823—1892)

VIATA ȘI FAPTELE

DE

GHEORGHE DINCA

BIBLIOTECAR LA ACADEMIA ROMÂNĂ

EDITURA „CARTEA ROMÂNEASCĂ” BUCUREȘTI

25758—939

CUPRINS:

I

VIATA

	<u>Pag.</u>
Nașterea și copilăria	3
Intrarea în călugărie	5
Studiile la Kiev	6

II

FAPTELE

Arhieru Locotenent de Episcop	8
Episcop de Roman	9
Organizarea Episcopiei	10
Candidat la Mitropolie	12
Spre sfârșitul vieții	13
Membru al Sfântului Sinod	14
Membru al Academiei Române	17
Activitatea politică	20
Deputat în Divanul ad-hoc	21
Ministru de Culte și Instrucțiune publică	22
Secularizarea averilor mănăstirești	25
Membru în Consiliul superior de instrucție	28
Misiuni politice	30
Incheiere	31

I.

V I A Ţ A

Naşterea şi copilăria. — În partea de Nord-Vest a târguşorului Piatra-Neamţ se află comuna Gârcina. În această comună, cu pitorească aşezare, s'a născut Mihail, marele episcop Melchisedec de mai târziu. Naşterea sa se pune la anul 1823, în 15 zile ale lunii Februarie.

Petre Ştefănescu, tatăl său, a fost preot în comuna Gârcina, iar mama lui, Anastasia, fiică de preot, era pentru popor un exemplu de virtute creştinească. Mihail şi-a petrecut anii copilăriei sub directa supraveghere a mamei. Fraţii şi surorile l-au încălzit cu dragostea lor, iar natura, în mijlocul căreia a trăit, i-a oferit farmecul şi minunăţiile ei.

Învăţătura. — La vârsta de 7 ani Mihail a primit învăţătură la şcoala din sat, dela doi dascăli improvizaţi: unul călugăr şi altul mirean.

Pe atunci şcolile nu erau ca cele de azi; n'aveau clădiri proprii şi nici dascăli pregătiţi.

Ele se aflau în jurul bisericilor, în pridvoare sau în casele slujitorilor altarului. Preotul sau cântărețul învăța pe copii, pe de rost, cetitul și scrisul din ceaslov și psaltire, cântare și câteodată aritmetica.

După doi ani de învățătură în sat, părinții l-au dus la Târgul-Neamț, la școala bisericii „Sfântul Nicolae“. Dragostea lui de carte a determinat pe părinții săi să-l trimită la o școală mai înaltă.

Școlile înalte erau puține și departe. După a lor socotință, cea mai potrivită era seminarul dela Socola, din preajma orașului Iași, care atunci sta sub directa supraveghere a lui Veniamin Costache, Mitropolitul Moldovei.

În toamna anului 1834, preotul Petre Ștefănescu își internează copilul la această școală. An de an, tânărul seminarist se adâncea în învățătură. Cu purtarea lui exemplară și cu setea de carte și-a atras iubirea profesorilor săi.

Pe când era în clasa 7-a, iscându-se o neînțelegere între director și elevii seminarului, Mihail a fost nevoit să părăsească școala, cu încuviințarea mitropolitului, împreună cu alți colegi și să se întoarcă acasă, ducând cu el certificat de șapte clase seminareale.

Scurt timp după aceasta, a fost numit învățător în comuna Șerbești-Neamț, la școala nou înființată de niște boieri de seamă din scel timp.

Ca învățător nu a stat decât un an, căci auzind că seminarul din Socola a trecut de cu-

rând sub conducerea unuia din marii cărturari ai vremii — Arhimandritul Filaret Scriban — și că acesta a reorganizat școala, introducând în programă științele filosofice și teologice, care pe când era el la seminar nu se învățau, s'a hotărît să vină din nou la seminar. Cunoscând câteva din limbile vechi și noi, în scurt timp a făcut progrese uimitoare.

După absolvire, arhimandritul Filaret Scriban, directorul seminarului, cunoscând meritele tânărului Mihail Ștefănescu, încă de pe băncile școlii, i-a făcut poftire, să vină ca profesor suplinitor de: retorică, pastorală și istorie naturală și puțin mai târziu îl numește și inspector de seminar. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ca profesor și conducător al tinerelor vlăstare, a dat dovadă de multă pricepere. Cu firea lui blândă, cu vorba măsurată, milos cu cei săraci și orfani și cu însușiri de bun pedagog, a făcut pe mulți elevi răi să-și schimbe viața după a celor buni.

Intrarea în călugărie. — Pronia dumnezeiască, după a sa înțelepciune, a rânduit ca profesorul și pedagogul Mihail Ștefănescu să apuce calea către o nouă viață, pe cât de frumoasă, pe atât de spinoasă — călugăria.

Pornirea către viața călugărească nu era numai un îndemn lăuntric, ci și o moștenire. Din rândul a lor săi mulți au îmbrățișat această viață.

În mănăstirea Socola, la 24 Decembrie 1843, a primit tunderea în monahism, schimbându-i-se numele din Mihail în Melchisedec. După rânduielile călugărești, schimbarea numelui înseamnă lepădarea de bunurile pământești și vremelnice și intrarea într'o viață nouă, — departe de lume — pentru dobândirea bunurilor cerești. Intrat în călugărie a înaintat, din treaptă în treaptă, până la cea de arhiereu.

Studiile la Kiev. — Filaret Scriban, bucurându-se de mare trecere în acel timp, s'a gândit să trimită pe Melchisedec în străinătate, ca să-și desăvârșească studiile teologice la unul din centrele de seamă ale ortodoxiei. În urma intervenției sale, Domnitorul Moldovei Mihail Sturdza, a încuviințat ca ierodiaconul Melchisedec să meargă pentru studii la Academia Teologică din Kiev.

În toamna anului 1848 a ajuns în Rusia. Acolo nu s'a mărginit numai la adâncirea studiilor teologice, ci s'a ocupat și cu studiul limbii și literaturii slave veche. Acest studiu i-a dat posibilitatea să adune din cărți și reviste rusești note filologice, istorice și arheologice, referitoare la țara noastră, cu ajutorul cărora, mai târziu, a putut studia trecutul nostru istoric.

În anul 1851 își susține teza pentru obținerea titlului academic, alegându-și ca subiect: „Probă de interpretare la capitolele VII, VIII și IX 1—8, din profetul Isaia“.

Pentru adâncă pătrundere, claritatea expunerii și minuțiozitatea cu care a tratat acele grele capitole, profesorii săi i-a conferit titlul de Magistru în Teologie, titlul destul de rar în vremurile acelea.

Înainte de a părăsi pravoslavnică Rusia, după terminarea studiilor, a vizitat orașele: Petersburg și Odessa, cu scopul de a strânge și de acolo material pentru studiile sale.

Intors în țară, după un asemenea succes, a fost numit profesor și inspector la seminarul Veniamin Costache din Iași. Timp de cinci ani, cât a servit această școală, s'a achitat cu multă destoinicie și devotament de însărcinarea dată.

Lipsa preoților cu carte din acel timp a hotărât pe domnitorul Grigore Ghica, să înființeze două seminarii: unul la episcopia de Roman și altul la episcopia de Huși. Meletie episcopul Hușilor, cunoscând pe Melchisedec ca pe un bun organizator de școli teologice, îl recomandă domnitorului, care la 5 Martie 1856 îl numește profesor și rector la seminarul din Huși.

Așteptările n'au fost desmințite. Sub conducerea lui, elevii se înmulțesc, profesorii sunt bine plătiți, iar seminarul se îmbunătățește sub raport didactic și material.

II.

F A P T E L E

Arhiereu. Locotenent de Episcop. — Intrat în cinul călugăresc, Melchisedec a urcat rând pe rând treptele ierarhiei. La 30 Decembrie 1862 a fost înălțat la rangul de arhiereu, cu titlul de Tripolis.

Prin tratatul dela Paris (1856), retrocedându-se României cele trei județe: Cahul, Bolgrad și Ismail, conducerea și supravegherea lor a fost încredințată provizoriu Mitropoliei din Iași. Cum consistoriul special delegat cu aceste atribuții era prea departe, supravegherea spirituală, materială și națională se făcea cu mare greutate. Pentru a înlătura acest rău, s'a hotărît alipirea județelor la una din eparhii, luând astfel ființă Eparhia Dunării de Jos, cu jurisdicția peste județele: Brăila, Covurlui, Bolgrad și Ismail.

Dar județele alipite nu erau locuite numai de Români, ci și de Ruși, Lipoveni și Bulgari. Prin înființarea noiei eparhii se urmărea deci nu numai unirea politică, ci și cea bisericească. În acest scop, se delegă cu conducerea eparhiei Arhiereul Melchisedec Ștefănescu, care se dovedise un înalt patriot, păstor încercat și adânc cunoscător al limbii rusești.

Melchisedec a girat episcopia un an, ca Locotenent de episcop. Apoi a fost numit titularul

ei, cu reședința la Ismail. A păstorit această eparhie până la 1878, când prin tratatul dela Berlin, cele trei județe din Basarabia au fost reluate de Ruși.

La locul județelor pierdute, Eparhia Dunării de Jos a primit județele Tulcea și Constanța, iar episcopul Melchisedec a fost nevoit să părăsească reședința din Ismail, lăsând acolo toată gospodăria ce înfiripase. El s'a retras la Galați, mutând cu el și seminarul.

Episcop de Roman. — Scurt timp dela venirea lui la Galați, a murit episcopul de Roman, Isaia Vicol. Episcopia nu putea să rămână mult timp fără conducător. La 22 Februarie 1879, s'a întrunit colegiul electoral, compus din membrii Sfântului Sinod și Corpurile legiuitoare. Sub președenția mitropolitului și în unanimitatea de voturi, Colegiul a ales titular al eparhiei văduvite pe Melchisedec; cel mai învățat episcop al Românilor, cum l'a numit însuși mitropolitul Moldovei Veniamin Costache, în cuvântarea de instalare.

Prima sa grijă, după instalare, a fost să-și cunoască preoții și credincioșii. Animat de această dorință, a plecat în vizite canonice prin eparhie. După ce a terminat aceste vizite și s'a informat de starea eparhiei, a plănuit câteva călătorii cu caracter informativ și științific.

Prima călătorie a făcut-o prin mănăstirile din Bucovina. Rezultatul cercetărilor l-a publicat în

cunoscuta lucrare: „O vizită la câteva mănăstiri și biserici antice din Bucovina“. (1883 și 1885).

Mulțumit de foloasele primei călătorii, a pornit în Bulgaria. Notele de călătorie adunate cu acest prilej, le-a publicat în „Revista pentru Istorie, Arheologie și Filologie“.

În vara anului 1885, întreprinde o nouă călătorie, de data aceasta în Rusia, având ca însoțitor pe fratele său Arhiereul Valerian. În drum spre pravoslavnică Rusie, s'a oprit ca să viziteze mănăstirile din Basarabia; iar după câteva zile au pornit spre Kiev.

Sosit la Kiev, a fost primit cu multă bucurie și entuziasm de mitropolitul Platon, de Guvernatorul orașului, de foștii lui colegi, cari acum erau profesori la Academia Teologică, unde cu 34 de ani în urmă își luase cu mare succes titlul academic.

După câțva timp de stat în Rusia, s'a reîntors în țară, și-a reluat activitatea în eparhie.

Organizarea Episcopiei. — Din pricina luptelor politice, episcopia de Roman a fost condusă timp îndelungat mai mult de locțiitori de episcopi, cari au lăsat-o într'o adevărată ruină materială și morală.

Prima grijă a lui Melchisedec s'a îndreptat către terminarea palatului episcopal, început de fostul episcop Isaia Vicol.

Din lipsa de clădiri la episcopie, a fost nevoit câțva timp să locuiască în niște chiliuțe

modeste din curtea episcopiei. In aceste chilii, cu toată sărăcia și modestia lor, Melchisedec a fost vizitat de domnitorul Carol I și de principele moștenitor al Suediei și Norvegiei.

După ce a terminat clădirile trebuitoare reședinței și cancelariei episcopale, s'a ocupat de organizarea personalului administrativ, căci dorea să aibă colaboratori pe cei mai destoinici și mai culți preoți.

Pentru călugării care locuiau la reședința episcopală, a introdus masa comună, numită masă de obște, ca să fie exemplu pentru întreaga eparhie. La această masă comună venea și el foarte des, cu multă plăcere, ca să mănânce împreună cu călugării săi și să asculte citirea „cuvântului“ din viețile sfinților.

Lui i-se datorește îmbunătățirea slujbei dela catedrala episcopală prin înlocuirea limbei slavone cu cea română, prin introducerea cântării corale și prin arhierasca lui slujire mai la toate sărbătorile, ca serviciul divin să fie cât mai mareț.

Prin stăruințele lui Melchisedec seminarul din Roman și-a dobândit local propriu. De aci înainte traiul seminariștilor s'a schimbat. Episcopul se interesa de aproape de starea morală și materială a elevilor. Pe cei buni și sârguincioși îi ajuta cu cărți, bani și îmbrăcăminte, iar pe cei excepționali, după terminarea cursului seminarial, îi trimitea în străinătate pentru com-

plectarea studiilor teologice. Pe mulți din ei îi ajuta chiar cu banii săi.

Dar Melchisedec nu iubea numai cartea, ci și natura, așa cum a dovedit-o prin înfrumusețarea grădinii episcopale, pe care la venirea sa a găsit-o într'o adevărată paragină.

Candidat la Mitropolie. — In anul 1886 a rămas vacant scaunul de mitropolit primat, prin moartea lui Calinic Miclescu. Cel mai îndreptățit pentru ocuparea acestei însemnate demnități bisericești era episcopul Melchisedec, neînfricatul luptător în divanul ad-hoc și marele cărturar al vremii. Dar răutatea omenească și-a îndreptat săgețile ei asupra acestui mare ierarh.

Fețe bisericești și oameni politici, temându-se ca Melchisedec ajungând mitropolit să nu-i întunece cu personalitatea lui, au deslănțuit împotriva-i o campanie de presă ca să-i înlăture candidatura. Cabalele politice i-au pus în spinare fel de fel de insulte: că a complotat contra Regelui Carol I, când a fost în Rusia în călătoria din 1885, că este agentul politicii rusești în România, că trimite prea mulți seminariști să studieze în Rusia, ca în urmă să-i pue în slujba Rusiei...

In urma acestor calomnioase atacuri de presă, Melchisedec se hotărăște să nu-și mai pună candidatura, deși V. A. Ureche, fost ministru de culte, Nicolae Ionescu, fost ministru de externe, și alți prieteni de seamă îl sfătuiseră să nu-și

retragă candidatura. Cu toate sfaturile binevoitorilor săi, Melchisedec n'a mai candidat; polemica de presă a încetat, ca să înceapă iarăși peste puțin timp.

În anul 1888, se svonise că mitropolitul Iosif Gheorghian ar dori să se retragă, la o mânăstire, ca să-și petreacă liniștit puținele zile ce le mai avea.

Acest svon a deșteptat din nou simțurile diabolice ale dușmanilor lui Melchisedec. Atacurile de presă au început de data aceasta mai violente, asmuțind contra lui și presa străină. El n'a răspuns nimănui nimic, deși o putea face, fiind un bun mânuitor al condeiului; ci condus de o înaltă înțelegere, s'a retras la reședința sa, la Roman, pentru a reda pacea trebuitoare Bisericii.

Spre sfârșitul vieții. — Retras la Roman, Melchisedec nu mai venea la București decât la ședințele Sinodului, ale Academiei și ale Senatului; iar restul timpului și-l petrecea la episcopia de care și-a legat numele, prin fapte și prin scris, în cei 13 ani de păstorire.

Amărăciunea provocată de acei ce nu l-au înțeles și după aceea o boală venită pe neașteptate în anul 1881, a făcut ca Melchisedec să pornească pe calea vecinicii, în dimineața zilei de 16 Mai 1892. După dorința sa a fost înmormântat în grădina caselor sale din Roman.

Melchisedec înainte de a trece în viața nemuritoare, s'a gândit să lase în scris, urmașilor săi, ultimele sale dorinți — Testamentul.

În acest testament se poate vedea ce a înfăptuit episcopul Melchisedec și ce trebuia să mai se facă după moartea lui, pentru bunul mers al Bisericii și al țării.

Membru al Sfântului Sinod. — Cuvintele mitropolitului Moldovei, Veniamin Costache, prin care Melchisedec este arătat ca cel mai învățat episcop al Românilor, s'au adevărit prin fapte. Ca membru al Sfântului Sinod, a dovedit multă pricepere și agerime de spirit în rezolvarea problemelor, privind organizarea Bisericii.

Activitatea sa sinodală se împarte în două: prima parte desfășurată în ședințele Sinodului, în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza, către sfârșitul anului 1865, iar o a doua când Sinodul s'a constituit pe baza legii de organizare bisericească din anul 1872.

Dacă activitatea lui Melchisedec, la Sinod, în anul 1865, adică în prima parte, nu este așa bogată, aceasta se datorește faptului că nu s'a ținut decât 15 ședințe.

În partea doua a ședințelor Sfântului Sinod, Melchisedec a desfășurat cea mai rodnică activitate. Alcătuindu-se Sfântul Sinod pe baze strict canonice, își începe lucrările în anul 1873. Timp îndelungat ședințele au fost animate de prezența lui Melchisedec.

Membrii Sfântului Sinod l-au delegat să facă parte din multe comisii însărcinate cu alcătuirea proiectelor de regulamente referitoare la organizarea bisericească, dintre care multe au fost votate în unanimitate, iar altele cu modificări parțiale, au fost puse în aplicare.

Din îndemnul lui, Sfântul Sinod a început publicarea sumarelor ședințelor, precum și regulamentele votate, aducând pe această cale la cunoștința preoților și celor interesați lucrările înaltului for bisericesc.

Catolicii din România au început lupta prin anii 1882 și 1883 dorind înființarea unui arhiepiscopat. Pentru demascarea acestei mișcări, Melchisedec alcătuiește un minuțios memoriu intitulat: *Papismul și starea actuală a Bisericii Ortodoxe în regatul României (1883)*, pe care l'a citit în Sinod, în trei ședințe, și a căpătat aprobarea unanimă a sinodalilor.

Lovitura dată de Melchisedec, prin această lucrare, n'a fost uitată de catolici cari tot timpul l'au săpat, amestecându-se chiar în polemica dusă contra candidaturii lui la scaunul de mitropolit primat.

La 10 Iulie 1882, Biserica română a primit o scrisoare de mustrare din partea Patriarhiei din Constantinopol, în care învinovățea Biserica noastră, că a introdus practici noi bisericești nepermise, de pildă: Sfințirea Sfântului Mir, stropirea și turnarea pe cap la botez în locul cufundării, înmormântarea sinucigașilor...

La aceste capete de acuzații, Sinodul Bisericii noastre s'a văzut nevoit să răspundă și în acest scop a delegat pe Melchisedec, care era un bun cunoscător al limbii grecești. Melchisedec face mai întâi rezumatul scrisorii patriarhale, analizează punct cu punct acuzațiile aduse, luând de bază Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție, arată relațiile care au existat între Biserica română și cea de Constantinopol, dela început și până la acea dată, scoțând în evidență cum Patriarhia de Constantinopol a fost susținută mult timp de ajutoarele domnilor, boierilor, clerului și poporului român.

Ceva mai mult, Melchisedec arată în acest răspuns că Patriarhia de Constantinopol mai întotdeauna a fost contra mișcărilor noastre de renaștere națională. Pentru a susține această afirmație, arată cum Patriarhia a destituit și a oprit din slujbă pe Neofit mitropolitul Ungro-Vlahiei pentru că a mers în fruntea mișcărilor dela 1848.

În cecace privește Sfântul Mir, pe care până la un anumit timp îl aduceam dela Constantinopol sau din Rusia, Melchisedec spune: „Biserica noastră nu mai crede că Spiritul Sfânt trebuie să se pogoare mai întâi la Constantinopol sau aiurea și apoi de acolo să-l avem și dobândim noi; ci trebuie să-l căutăm și cerem de sus, dela Părintele luminilor și dădătorul a tot darul desăvârșit“.

În 1875, în luna August, s'a ținut o confe-

rință la Bonn, în Germania, cu scopul de a se face unirea dogmatică a vechilor catolici și anglicani cu Biserica Ortodoxă a Răsăritului. Toate Bisericile Ortodoxe, la această conferință, și-au trimis delegații lor; din partea Bisericii noastre a fost delegat Melchisedec și Ghenadie locotenent de episcop la Argeș.

Acolo, Melchisedec s'a întâlnit cu mari personalități teologice ale lumii apusene și răsăritene; prin varietatea cunoștințelor sale teologice și cunoscând și câteva limbi moderne, a știut să capete locul de cinste în acea impunătoare adunare.

Melchisedec a fost și un aprig luptător pentru autocefalia Bisericii Ortodoxe române și i-a fost dat să-și vadă realizată această dorință împlinită cu câțiva ani înainte de a-și da obștescul sfârșit.

Membru al Academiei Române. — Activitatea lui Melchisedec pe tărâm istoric, profan și bisericesc, cunoștințele sale filologice și arhiologice, spiritul critic, obiectivitatea în judecarea faptelor și originalitatea lucrărilor i-au adus drept răsplată alegerea sa ca membru al Academiei Române.

Deși ales în anul 1870, n'a venit la ședințe decât foarte târziu, cam prin 1878, după cum reiese din Analele Academiei. Ca membru al acestui înalt așezământ de cultură, a desfășurat o rodnică activitate datorită erudiției sale.

A luat parte la discuții: la ortografia în transcrierea textelor religioase; asupra adevăratului portret al lui Ștefan cel Mare descoperit în evangheliarul dela Humor; asupra numelui *Io* din titulatura Domnilor, dacă înseamnă Ioan sau este semnificația titulaturii domnești; asupra întrebuințării cuvintelor *iobag* din Transilvania, *vecin* și *vecinie* din Moldova și *rumâni* din Muntenia; asupra cărții lui Sârcu despre Spătarul Milescu, etc. Melchisedec a mai făcut numeroase rapoarte asupra cărților prezentate la Academia Română pentru premii. Din aceste rapoarte se vede destul de lămurit și înclinarea sa către critică și literatură.

Deasemenea, a propus ca Academia Română delege specialiști cari să adune toate inscripțiunile dela biserici, mânăstiri și monumente antice, din țară și din alte părți locuite de români; ca după ele să se facă diferite studii de istorie, arhitectură, pictură, etc.

Melchisedec a îmbogățit biblioteca Academiei cu multe documente găsite cu prilejul cercetărilor sale, cărți de valoare și chiar bogata sa bibliotecă, alcătuită din 2.511 volume, a dăruit-o Academiei, împreună cu 83 manuscrise și 95 de monede de aur, argint și aramă.

Lucrările lui, în afară de articole publicate prin diverse reviste și ziare, române și streine, se împart după alcătuirea lor în: originale, prelucrări și traduceri, iar după cuprins în: teologice, istorice, filologice și didactice.

Din preocupările sale științifice, nu vom cita decât câteva lucrări istorice: Cronica Hușilor și Cronica Romanului, lucrări de erudiție pe baza cărora a fost ales membru al Academiei la secția istorică.

Din domeniul teologic-didactic, menționăm: Teologia dogmatică a Bisericii Ortodoxe române (1853), cea dintâi carte de felul acesta în limba română; Manual de tipic (1854); Introducerea în Sfințile Cărți ale Vechiului și Noului Așezământ, prelucrată pentru seminariile române din Principatele Unite. (1862. 2 vol.), și care este primul tratat complet pentru cunoașterea credinței; Oratoriul (1889), publicat din dorința și cu cheltuiala Regelui Carol I.

În afară de cărțile istorice, unde se găsesc și încercări filologice, mai găsim monografiile speciale precum: Noțiuni relative la istoria limbii române, anexată la Cronica Hușilor...

Melchisedec a fost și un biograf de seamă. El a descris viața Arhierilor: Dionisie Romano, Filaret al II-lea, Grigorie Țamblac, Antim Ivi-reanul, precum și Viața și minunile Cuvioasei Maicei noastre Parascheva cea nouă și istoricul sfințelor ei moaște.

Numele lui Melchisedec, de mare erudit, pătrunsese și în țări străine. Oamenii de știință i-au apreciat munca și l-au ales membru corespondent și onorar al instituțiilor lor științifice și culturale.

Pentru a arăta mai precis locul pe care l-a

ocupat Melchisedec ca membru al Academiei, lăsăm să vorbească cuvintele marelui nostru învățat Hașdeu, care deși se deosebea fundamental de Melchisedec prin „Credință“, totuși în anul 1892 scria în Revista Nouă: „Episcopul Melchisedec, fără îndoială, a fost bărbatul cel mai cu știință dintre prelații noștri contemporani și locul său în Academia Română — nu e o simplă conveniență politică sau greșală de adresă — i se cuvenia lui în toată puterea cuvântului. În episcopul Melchisedec strălucea munca literară, iar ca Academician va rămâne în tot dreptul în Panteonul nostru Național“.

Alegerea lui Melchisedec ca membru activ al Academiei Române, corespondent și onorar al instituțiilor științifice și culturale din străinătate nu s'a datorat nici numelui de familie, nici anumitor influențe lăaturalnice, ci personalității lui și valorii reale a operelor ce a publicat.

Activitatea politică. — Activitatea politică a lui Melchisedec se împarte ca și cea sinodală în două perioade: prima până la Unire, iar a doua după unire până la anul 1870.

În țara noastră, pe la jumătatea secolului al XIX-lea, se petreceau evenimente deosebite: Românii se frământau pentru unirea celor două țări surori. Dorința lor pentru o nouă organizare a țării a găsit în Melchisedec, pe atunci arhimandrit și profesor, un aprig luptător și un neînfricat apostol al unirii.

Pentru Melchisedec mijloacele cele mai bune, în propovăduirea ideii pentru unire au fost: amvonul, catedra și propaganda printre profesori și elevi. Predicile lui cu caracter politic, alcătuite cu multă măiestrie și rostite cu o deosebită eleganță, vor rămâne întotdeauna un admirabil model de patriotism.

În anul 1857, s'au făcut alegerile pentru divanul ad-hoc; în acest divan erau reprezentanți de drept din partea Bisericii: Mitropolitul, Episcopii și Locotenenții de Episcopi. Mai trebuiau însă aleși: doi deputați ai mănăstirilor închinată și câte un reprezentant de fiecare eparhie.

În ziua de 29 August 1857, s'a întrunit clerul din eparhia Hușilor sub președinția Locotenentului de Episcop Ghenadie Șendrea și din 31 de candidați au ales ca reprezentant al eparhiei pe Arhimandritul Melchisedec.

Deputat în divanul ad-hoc. — După ce Melchisedec a fost ales deputat al divanului, și-a început activitatea lucrând împreună cu clerul eparhiei, alcătuiind programe de reformă pentru Biserică. El nu se considera numai alesul unei eparhii, ci exponentul neamului întreg și această credință a lui o întemeia pe faptul că Biserica nu poate avea înrăurire asupra societății românești, dacă reprezentanții ei nu binecuvintează, nu sfințesc și nu îmbărbătează mișcările înalte și aspirațiunile mari ale națiunii.

Dorința lui și a tuturor Românilor s'a împlinit la 7 Octomvrie 1857, când deputații divanului, clerici și mireni, cu o bucurie de nedescris, au votat Unirea Principatelor.

Dar ca deputat n'a luptat numai pentru interesul eparhiei de Huși, al cărui reprezentant era, ci el a îmbrățișat problemele Bisericii întregi, luptând pentru ridicarea morală și materială a preoților; pentru autocefalia Bisericii; pentru înființarea unei autorități sinodale centrale, care să se ocupe cu treburile bisericești, canonice și disciplinare ale Bisericii; pentru o legătură cât mai strânsă între interesele Statului și ale Bisericii, etc.

Ministru de culte și instrucțiune publică. —

După marele act al Unirii, activitatea politică a lui Melchisedec a intrat în a doua perioadă care a ținut până la anul 1870.

În primăvara anului 1860, Mihail Kogălniceanu, marele bărbat de Stat, a fost însărcinat de Domnitor cu formarea cabinetului. Cum după unire se puneau mari probleme de rezolvat pentru Biserica noastră, grija lui Kogălniceanu a fost ca la Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice să aibă un cleric bine pregătit.

Clericul dorit de Kogălniceanu a fost găsit în persoana Arhimandritului Melchisedec, călugăr cu întinsă cultură teologică, înzestrat cu mult simț politic, patriot desăvârșit și adânc cunoscător al nevoilor Bisericii.

Numirea lui Melchisedec în această demnitate a durat numai dela 30 Aprilie până la 6 Mai, când a demisionat, deoarece inamicii s'au ridicat cu înverșunare contra numirii lui la acest departament, considerând inovație numirea unui călugăr ca Ministru de Culte.

În urma acestor atacuri, Melchisedec călăuzit de simțul dreptății și al modestiei, ca totdeauna, pentru a curma neînțelegerea ce se ivise pe chestiunea numirii lui la departamentul cultelor, își prezintă demisia pe ziua de 6 Mai.

Cu toate insistențele lui Kogălniceanu, ca să-și retragă demisia, Melchisedec nu mai revine, iar Vodă i-o primește cu multă părere de rău, după cum se poate constata din alăturatul Apostil care spune:

„Primim, cu părere de rău, asemenea demisie de la preacuviosul Arhimandrit Melchisedec, cari prin nobila sa purtare, la lucrările divanului Ad-hoc consultativ, destul închezeșuie adevărate servitii, într'un moment de tranziție, așa de gingaș; însărcinăm tot odată pe ministrul nostru, secretar de Stat. la departamentul din năuntru și președinte al consiliului, a da publicitate acestei a noastre mărturisiri, precum și demisiei de față, a o comunica oficial Prea Cuvioșiei Sale, precum și a ocărmui ad-interim ministerul de Culte“ (Monitorul Oficial al Moldovei, din Mai 1860).

După ce a plecat dela acest departament, a primit totuși propunerea lui Kogălniceanu ca să facă parte din Comisia de secularizarea averilor mănăstirești, care forma una din problemele vitale după Unire. Din scurtul timp cât

a stat ca ministru de Culte, au rămas câteva dispozițiuni administrative precum: poprirea hirotoniilor pe bani, inventarierea averilor mânăstirești și altele.

Melchisedec s'a ridicat cu îndărăjire contra hirotoniilor de arhieriei, cari deși ignoranți, au urcat totuși, cu bani, treptele ierarhiei. Acest obicei moștenit din epoca fanarioșilor, îl curmă Melchisedec, căci așa porunceau canoanele bisericești. Hirotoniile pe bani aduceau un mare rău Bisericii, căci arhierul hirotonit, la rândul său când sfînțea preoți sau diaconi, era nevoit să ceară multe parale ca să scoată ceea ce cheltuisese cu hirotonia sa. Deaceia, cei preferați la hirotonie erau cei fără carte, dar cu bani. Pregătirea de carte, chip și înfățișare erau lucruri cari nu interesau pe conducătorii Bisericii. Această stare de lucruri, destul de înjositoare, ne-o înfățișează poetul vremii, cu mult spirit satiric, când spune:

„Oh ce timpuri și ce rosturi ! ?
Sunt în țările inculte ! . . .
Pentru merit nu sunt posturi
Dară pentru proști sunt multe !“

Celor ce căpătau hirotonia pe bani li-se cerea să aibă numai atât: plete mari și bărbi lungi. Despre ei spune poetul:

„Barbe lungi și minte scurtă
Imbrăcate în giubele
Făle pompă cât de multă
Tot sunt proaste vai de ele“

Iar pentru cei ce luau episcopia cu bani, poezia devenea și mai drastic spunând:

„Dar ce-i o episcopie
Cumpărată'n simonie
Fără de Cerescul Dar
E un scaun de tâlhar. . .“

Din pricina acestor hirotonii cu bani, semina-riștii cari n'aveau bani erau îndepărtați dela sfințire.

Impotriva netrebnicilor cari cumpărau cele sfinte s'a ridicat Melchisedec, cu multă tărie. El a cerut, chiar, ca mitropoliții și episcopii să nu mai fie aleși ca până acum, dintre streini sau împământenii, ci numai din Români născuți, iar nu făcuți.

Secularizarea averilor mănăstirești. — Cele mai multe din mănăstirile noastre erau închinete așezămintelor religioase din Orient; a cincea parte din pământul țării noastre forma averea acestor mănăstiri și aproape 7 milioane franci apuca drumul Orientului în fiecare an.

Pentru a pune capăt acestui jaf, Domnitorul Alexandru Ioan Cuza împreună cu primul său sfetnic, Kogălniceanu, hotărăște secularizarea acestor averi mănăstirești. Această secularizare era o dorință mult mai veche, care abia acum și-a găsit realizarea, când țara noastră intrase într'o eră de redeșteptare națională. Acest de-

ziderat a fost susținut de Franța, Anglia, Austria, Prusia și alte țări.

Pentru a se înlătura un eventual conflict pe chestia secularizării, guvernul român a încercat cu Patriarhia de Constantinopol o înțelegere, prin bună învoială. Dar nu s'a ajuns la nici un rezultat, din cauza dârzeniei comunităților grecești din Orient. Guvernul român văzând că nu reușește cu această negociere, hotărăște secularizarea.

În acest scop, se alcătuește o comisie în care a intrat și Melchisedec. El a fost asigurat formal de Domnitor și guvern că din averea mănăstirilor secularizate se va alcătui un fond special pentru întreținerea Bisericii naționale și a instituțiilor sale.

În urma acestor promisiuni și pentru a veni în ajutorul Bisericii, Melchisedec a intrat de două ori în Comisiunea pentru secularizarea averilor mănăstirești: prima dată în 1860, pentru cele chinoviale, iar a doua oară în 1862, pentru cele închinete.

Din cauza spiritului refractar al grecilor dela mănăstiri, Comisiunea de secularizare întâmpina multe greutăți când se prezenta pentru inventarierea averilor. Călugării greci, cari erau sta-reți la foarte multe mănăstiri, se împotriveau cu multă îndârjire și nu dădeau atenție nici chiar ordinului cu care comisia venea pentru luarea în primire a averilor mănăstirești.

Ipocrizia călugărilor greci a fost adesea demascată prin abilitatea lui Melchisedec. Iată de pildă o întâmplare, de unde reiese viclenia unuia și finețea celuilalt. La una din mănăstiri, când a venit comisia pentru luarea în primire a averii, starețul grec s'a împotrivit să dea cheile unde erau actele; s'a dus în biserică, le-a aruncat la icoana Maicii Domnului și apoi s'a adresat comisiei:

„Nu cereți dela mine nimic; averea este a Maicii Domnului; vorbiți cu dânsa“. Membrii comisiunii rămase încremenți în fața icoanei și nu se pricepeau ce să zică. Melchisedec însă, înaintează cu smerenie, înaintea icoanei, face două mătanii până la pământ și sărută sfânta icoană, mai face apoi o metanie și privind îndelung, în tăcere, spre chipul Maicii Domnului, deodată se întoarce către stareț și-i răspunde: „Am grăit cu Maica Domnului și iată ce mi-a spus: Ați mâncat destul, voi grecilor, până acum. De aci înainte să mai mânânce și fiii acestei țări, și întinzând mâna, a luat smocul cu chei, cu care a deschis sertarele și așa a început inventarierea“.

Secularizarea averilor mănăstirești s'a făcut. Cu acest prilej s'a săvârșit însă o mare greșală, deoarece s'au secularizat și averile mănăstirilor neînchinat.

Această secularizare a fost o cerință națională a timpului, dar cei ce promisese ră sprijinul Bisericii și instituțiilor sale, prin crearea unui

fond special, nu s'au ținut de cuvânt, lăsând Biserica într'o sărăcie de nedescris. Această tristă situație a Bisericii a făcut pe Melchisedec și Kogălniceanu să regrete lupta pe care au dus-o pentru realizarea secularizării.

Membru în Consiliul superior de instrucție. — După ce Melchisedec a demisionat dela departamentul Cultelor, în anul 1860, a fost numit membru în Consiliul superior de instrucție. Mihail Kogălniceanu care era ad-interim la Instrucție îl însărcinează pe Melchisedec ca să asiste ca delegat al ministerului la examenele de sfârșit de an, în orașele: Bârlad, Tecuci, Galați, Reni, Ismail și Chilia.

După ce examenele s'au terminat, Melchisedec alcătuește un referat foarte documentat, pe care îl adresează ministerului, cu situația fiecărei școli, a profesorilor, arătând și lipsa manualelor școlare. Opiniază apoi ca să se delege de către minister o persoană care să supravegheze viața și mersul regulat al profesorilor și țină să se uniformizeze metoda de predare, deoarece profesorii predau lecții nu după program, ci fiecare după bunul său plac.

Relevă lipsa de predare a limbii românești și reaua organizare a școlilor, din care cauză cei mai mulți dintre Români își trimiteau copiii la școlile grecești cari erau mai bine organizate.

Tot în calitatea sa de membru în Consiliul superior de instrucție, s'a mai ocupat de or-

ganizarea seminariilor și de alcătuirea programei de învățământ. El cere să se revină la legea seminariilor din 1851, iar alegerea profesorilor să se facă de oameni cunoscători în ale teologiei, cu consimțământul episcopului, ca să nu se ajungă la laicizarea lor.

Cere apoi ca seminariile să fie trecute sub supravegherea legală a episcopului eparhial, iar seminariștilor să li se asigure, după terminarea studiilor, existența materială, să nu mai fie lăsați în voia soartei.

Acesta era un vechiu deziderat al lui pe care l-a susținut și în divanul ad-hoc.

Pentru organizarea Facultății de Teologie, alcătuește o nouă programă, unde pe lângă limbile Ebraică și Chaldaică, limbile originale ale cărților biblice din Vechiul Testament, mai cere să se pună și limba germană, deoarece în această limbă s'au scris foarte multe studii teologice.

La parte, de asemenea, la discuția proiectului de lege al instrucției din 1864, care a fost una din cele mai bune legi. Lipsa manualelor didactice observată de el încă de pe când era profesor suplinitor de seminar, l-a făcut ca acum în calitatea oficială ce o avea să se ocupe de manualele școlare și să recomande chiar din cele publicate, pe cele mai bune, după ce în prealabil au fost studiate de el.

Din toate acestea se poate constata adâncă lui pregătire ca profesor și pedagog al școlii românești.

Misiuni Politice. — Domnitorul Carol I, adus după abdicarea Domnitorului Cuza în noaptea de 11 Februarie 1866, cunoscând pe Melchisedec ca un om cu simț politic și cu multă abilitate l-a trimis în anul 1868 în misiune politică, împreună cu Ion Cantacuzino, să ducă o scrisoare Impăratului Rusiei, Alexandru al II-lea.

Acolo, pe lângă cele cuprinse în scrisoare, au mai discutat și alte probleme ale țării precum: chestia evreiască, propaganda catolică, secularizarea averilor mănăstirești, alegerea necanonică a episcopilor din timpul lui Cuza, conflictul cu Patriarhia de Constantinopol, atitudinea Domnitorului față de Biserică.

Felul cum Melchisedec s'a comportat în discuțiile cu împăratul a făcut ca relațiunile dintre Rusia și România, să se îmbunătățească în mod simțitor.

După ce Melchisedec s'a întors în țară, Domnitorul Carol I, mulțumit de rezultatul misiunii, i-a propus din nou să primească departamentul Cultelor. Melchisedec a mulțumit pentru această onoare dar n'a primit-o. S'a mulțumit să rămână numai păstor de suflete în interesul Bisericii și liniștei lui sufletești.

În vara anului 1875, celebrul profesor de teologie Döllinger a convocat o conferință la Bonn cu scopul de a încerca unirea dogmatică a vechilor catolici și anglicani cu Biserica Ortodoxă a Răsăritului. La această conferință au luat parte persoane laice și bisericesti, orto-

doxe și catolice. Din partea Bisericii noastre a fost trimis Melchisedec și Ghenadie locotenent de episcop.

Incheere. — Episcopul Melchisedec, deși a fost fiul unui modest preot de țară, a ajuns totuși unul din marii ierarhi ai Bisericii ortodoxe române.

Ca păstor de suflete era plăcut la înfățișare și cu mult tact în păstorire; cu credincioșii era blând, iar cu cei săraci darnic, dar nu risipitor; iubea sinceritatea și ura fățărnicia.

Dotat cu multă râvnă apostolică, el a luptat cu îndârjire contra catolicilor, a protestanților și a curentului anti-religios din țara noastră. Cu toate neplăcerile îndurate din cauza acestei lupte, n'a dat înapoi, ci a voit să arate că episcopul nu trebuie să fie un figurant, ci un neînfricat păstor al turmii sale.

Ca episcop a desfășurat o rodnică activitate gospodărească și administrativă, iar ca membru al Sfântului Sinod a adus multe și însemnate contribuții în alcătuirea legiuirilor bisericești; unele din acele legiuiri servesc și astăzi la conducerea Bisericii.

Ca membru activ al Academiei Române, în afară de activitatea desfășurată în acest for de înaltă cultură, îi mai revine și meritul de a fi pus pentru prima dată — în incinta Academiei — problema revizuirii cărților religioase din punct de vedere literar și pedagogic.

Dar Melchisedec, era înzestrat și cu mult simț și abilitate politică; aceasta l-a îndreptățit să ocupe și diverse funcțiuni în Stat, ca: deputat în divanul ad-hoc, ministru de culte și instrucție publică, membru în comisia de secularizarea averilor mânăstirești și în Consiliul superior de instrucție.

Domnitorul Carol I, apreciindu-i însușirile politice, l-a trimis în Rusia în misiune politică. Rezultatul extrem de mulțumitor, pe care l-a obținut, a făcut ca raporturile dintre noi și Rusia să se îmbunătățească în mod simțitor.

Melchisedec va rămâne pentru noi un episcop plin de tact și înțelepciune; un mare învățat și un ierarh model. Și dacă n'a putut ajunge mitropolit după cum merita, a fost o mare pagubă pentru Biserica noastră și păcatul celor ce l-au cunoscut, dar nu l-au înțeles.

NOTĂ. Pentru prezentarea Episcopului Melchisedec, în această lucrare, m'am folosit de următoarele lucrări:

1. *I. Kalinderu*. Episcopul Melchisedec. Discurs de recepție. Buc. 1894.
2. *C. Diculescu*. Episcopul Melchisedec. Buc. 1908.
3. *Arhiereul Veniamin Pocitan Ploeșteanu*. Momente din viața și activitatea lui Melchisedec între anii 1857—1861. Buc. 1936.

„CUNOSTINȚE FOLOSITOARE“

Nr.

17. **Rătăcirii bolșeviste** de MAIOR I. MIHAL.
20. **Răsadnița și plantele din răsad** de V. SADOVEANU.
22. **Meșteșugul vopsitului cu burueni** de ART. GOROVEI.*
24. **Păstrarea cîrnel de porc** de B. GHEOREHIU.*
29. **Beția** de DR. EMIL. GHEORGHIU.
33. **Mama și copilul** de PROF. M. M. NICATIDE.*
36. **Omul și societatea** de AL. GIUGLEA.
37. **Bucătăria sătencei** de MARIA GEN. DOBRESCU.*
38. **Sfecia de zahar** de C. LACRIȚEANU.
39. **Ingrășarea pămîntului** de I. M. DOBRESCU.
40. **Friguri de bălță** de DR. T. DUMITRESCU.
41. **Banul** de A. GIUGLEA.
42. **Sfaturi practice** de ING. A. SCHORR.
43. **Lămurirea calendarului** de A. GIUGLEA.
44. **Conjunctivita granuloasă** de DR. GLĂVAN.
45. **Burueni de leac** de A. VOLANSCHI.
46. **Sfaturi casnice** de MAICA RALUCA.
47. **Cultura tomatelor** de I. IAVORAN.
48. **Rețete pentru gospodina** de MAICA RALUCA.

Nr.

49. **Lingoarea** de DR. I. DUMITRESCU.
50. **Blenoragia sau sculamentul de** DR. N. IOAN.
51. **Practica agricolă** de A. BEJENARIU.
52. **Apa de băut** de DR. I. BĂLTEANU.
53. **Tifosul exantematic** de TUDOR DUMITRESCU.
54. **Boalele animalelor** de I. POPU CĂMPEANU.
55. **Lucrări din pănușile de porumb** de TITUS G. MINEA.
56. **Cartoful** de I. POPU-CĂMPEANU.
57. **Cum să trăim** de DR. F. GRUNFELD.
58. **Lucrări din pae și sorg** de TITUS G. MINEA.
59. **Insectele vătămătoare pentru arborii noștri roditori** de GH. FIȚESCU.*
60. **Vaca cu lapte** de M. BĂTAN.*
61. **Mierea și Ceara** de CONST. IONESCU CRISTEȘTI.*
62. **Indrumări agricole** de C. IONESCU CRISTEȘTI.*
63. **Creșterea păsărilor** de PETRONIUS BEJAN.*
64. **101 feluri din ouă** de SANDA MARIN.*
65. **Plante de nutreț** de PETRONIUS BEJAN.*
66. **Lămurirea constituției celei noi** de A. GOROVEI.*
67. **Lupta contra secetel** de M. GR. HULUBEI.*

Serla C. „DIN LUMEA LARGĂ“.

Nr.

3. **Munții Apuseni** de M. DAVID.*
5. **Bucovina** de I. SIMIONESCU.*
6. **Basarabia** de G. NĂSTASE.*
7. **Dobrogea** de C. BRĂTESCU.*
10. **Viața în adâncul mării** de C. MOTAȘ.
- 11—12. **A. Șaguna** de I. LUPAȘ.*
14. **Românii de peste Nistru** de V. HAREA.*
16. **Lituania** de G. NĂSTASE.
19. **Românii din Ungaria** de I. GEORGEBCU.
20. **Jud. Turda Arleş** de I. MUREȘEANU.
21. **Țara Hațegului** de GAVRIL TODICA.
22. **Spiru C. Harat** de I. SIMIONESCU.
23. **Danemarca** de MAGDA D. NICOLAESCU.
24. **N. Milescu în China** de I. SIMIONESCU.
25. **Cetăția moldovenești de pe Nistru** de APOSTOL D. CULEA.
26. **Românii din Bulgaria** de EM. BUCUȚA.

Nr.

27. **Valea Jiului din Ardeal** de P. HOSSU-LONGIN.
28. **Țara Bârsel** de N. OREHIDAN.
29. **Vechiul ținut al Sucevei** de V. CIUREA.
30. **Macedo-Românii** de TACHE-PAPAHAGI.
31. **Românii din Banatul Jugoslav** de PR. BIZEREA.
32. **Coasta de Azur** de I. SIMIONESCU.*
33. **Elveția** de TRAIAN G. ZAHARIA.
34. **Maramureșul** de GH. VORNICU.
35. **Austria** de I. SIMIONESCU.
36. **Belgia** de TRAIAN G. ZAHARIA.
37. **Afganistanul** de I. SIMIONESCU.
38. **Anastasia Șaguna** de DR. I. LUPAȘ.
39. **Blajul** de ALEX. LUPEANU-MELIN.*
40. **Marea Neagră** de DR. I. LEȚI.
41. **Pe urmele lui Robinson Crusoe** de I. SIMIONESCU.
42. **Din Norvegia** de I. CONEA.*
43. **Din vremea lui Ștefan cel Mare** de GEN. R. ROSETTI.*
44. **Japonia** de I. SIMIONESCU.*

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE“

Nr.

45. **Olarul Savant** de I. SIMIONESCU.*
46. **Întro mănăstire din Himalaya** de MIRCEA ELIADE.*
47. **Dănilă Apostol** de N. P. SMOCHINĂ.*
48. **Govora și Călimăneștii** de I. SIMIONESCU.*
49. **Sgârșie norii New-Yorkului** de PETRU COMARNESCU.*
50. **Nicolae Bălcescu** de V. SASSU.*
51. **Țara visurilor Împietrite (EGIPTUL)** de MIRCEA HEROVANU.*
52. **Oh. I. Donici** de GEN. R. R. ROSETTI.*
53. **A. Odobescu** de AL. TZIGARA-SAMURCAȘ.*
54. **Banatul** de PROF. D. IVERNICEANU.*
55. **Țara Zarandului** de G. CAMBER.*
56. **Iordache Golescu** de N. BANESCU.*
57. **Bucureștii** de V. MIHĂILESCU.*
58. **Turismul de AUREL PIȚU.***
59. **Abisinia** de I. SIMIONESCU.*
60. **Polonia** de I. SIMIONESCU.*
61. **Date istorice și culturale din România** de CRONICAR.*
62. **Carmen-Sylva (TEKIRHİOL)** de DR. COCA ODESEANU.*

Nr.

63. **Gh. Coșbuc** de V. M. SASSU.*
64. **A. Philippide** de I. IORDAN.*
65. **N. Gane** de A. GOROVEI.*
66. **Lecturi geografice.—Asia** de I. SIMIONESCU.*
67. **N. Machiavelli** de VL. BOANTĂ.
68. **Gh. Lazăr** de PAUL PAPADOPOUL.*
69. **I. Urban-Jarnik** de A. GOROVEI.*
70. **G. Enescu** de M. COSTIN.*
71. **Dr. C. I. Istrati** de C. KIRIȚESCU.*
72. **Alexandru Vlahuță** de V. M. SASSU.*
73. **Vasile Pârvan** de I. ANDRIEȘESCU.*
74. **Ion Creangă** pedagog și învățător de V. GHEȚEA.*
75. **Republica Moldovenească a Sovietelor** de N. P. SMOCHINĂ.*
76. **Panai Cerna** de LUCIAN PEDESCU.*
77. **Doi Croniciari moldoveni Grigore Ureche și Miron Costin** de LUCIAN PEDESCU.*
78. **I. Eliade-Rădulescu** de GEORGE BAICULESCU.*
79. **Episcopul Melchisedec** de GHEORGHE DINCĂ.*

Serla D. „ȘTIINȚA APLICATĂ“

Nr.

1. **Fabricarea săpunului** de A. SCHORR.
2. **Motorul Diesel** de ING. CASETTI.*
3. **Industria Parfumului** de E. SEVERIN.
- 4—5. **Aerul lichid** de ILIE MATEI.
6. **Industria Azotului** de L. CATON.
- 7—9. **Locomotiva** de ING. CASETTI.
10. **Aeroplanul** de DR. V. ANASTABIU.
11. **Baloane și dirijabile** de C. MIHĂILESCU.
12. **Betonul Armat** de ING. N. GANEA.
13. **Șări și trenuri** de G. ȘIADBEI.
16. **Tiparul de VASILE ROMANESCU.**
17. **Ce se scoate din cărbuni** de C. V. GHEORGHIU.
18. **Industria materiilor colorante** de G. A. FLOREA.
19. **Fotografia** de CĂP. DR. M. ZAPAN.
20. **Industria zahărului** de G. I. BABOIANU.

Nr.

21. **Șase montaje de radio** de CĂP. DR. M. ZAPAN.
22. **Cinematografia** de CĂP. M. ZAPAN.
23. **Automobilul** de CĂPIT. DE AVIAȚIE M. PANTAZI.
24. **Fabricarea sticlei** de G. A. FLOREA.
25. **Gazele otrăvitoare** de CĂP. DR. M. ZAPAN.*
26. **Împănarea păsărilor** de N. C. PĂNESCU.*
27. **Legatul cărților** de I. CARAMALĂU.*
28. **Înotul** de P. EPUREANU.*
29. **Scoaterea petelor** de VICTORIA A. VELCULESCU.*
30. **Cum navigă corabiele** de SPARDECK.*
31. **Pianorul** de ING. G. LIPOVAN.*
32. **„Cartea Românească“** de I. SIMIONESCU.*
33. **Descoperiri și invențiuni** de LATZA TRANDAFIR.*

RĂSPÂNDIȚI

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE“

E cea mai trebuitoare bibliotecă. Unecă prin varietatea cuprinsului, prin ieftinătate, este la îndemâna oricui. S'a dovedit o adevărată enciclopedie. Aduce folosese specialistului, dându-i noțiuni clare din alte domenii; procură cunoștințe folositoare celui care nu se restrânge numai la cartea de școală. Biblioteca se adresează tuturor.

S'au tipărit până acum peste 2.267.000 cărțicele.